

Fransa Seçimleri Avrupa Siyasetini Dönüştürür mü?

Avrupa Birliği, Avrupa bütünleşmesi rüyasının en somut hali olarak hakkındaki olanca tartışmaya rağmen varlığını sürdürmeye devam ediyor. Dünyanın en etkili ulusüstü yapılanması olarak üyelerine yaptırımlar uygulamaktan, iç hukuklarına müdahale etmekten, piyasalarını düzenlemekten ve onlardan daha fazla konuda daha fazla yetki istemekten geri durmuyor.

Geçtiğimiz haziran ayı başında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinin ardından Avrupa Birliği'nin geleceği ve Avrupa siyasetinin belirsizliği yeniden büyük bir soru işareti olarak gündeme düşmüş durumda. Zira Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy oranlarını yükselten ve çoğu ülkede seçim galibiyeti yaşayan partiler, Avrupa Birliği konusundaki fikirleri ile tartışma yaratan ve Avrupa Birliği'nin hemen hemen her kararına şerh düşen "aşırı sağ" siyasetçiler. Brüksel'le yıldızı bir türlü barışmayan ve 1 Temmuz'dan itibaren Avrupa Birliği dönem başkanlığını devralan Macaristan bu ülkelerin başında geliyor. Tam da Ukrayna'nın Avrupa Birliği üyelik müzakerelerin başladığı bir dönemde, Ukrayna'nın üyeliğine kesin bir şekilde karşı çıkan Macaristan'ın dönem başkanlığına başlaması Avrupa Birliği'nin şansızlığının en azından bir süre daha devam edeceğini gösteriyor.

Macron Kendi Sonunu Mu Hazırladı?

6-9 Haziran'da Avrupa Birliği ülkelerinde yapılan ve birliğin yasama organı olarak kabul edilen Avrupa Parlamentosu'nun 720 sandalyesinin belirlendiği seçimlere "aşırı sağ" damgasını vurdu. Avrupa Parlamentosu'ndaki sandalye dağılımında 5 yıl öncesine göre büyük bir değişiklik olmasa da söz konusu sonuçlar ülkelerin iç siyasetlerinde epey ses getirdi. Öyle ki seçimlerin ardından ilk istifa Avrupa Birliği'nin başkenti Brüksel'den geldi. Belçika Başbakanı Alexander De Croo seçim sonuçlarını bir mağlubiyet kabul ederek istifa edeceğini duyurdu. En az De Croo kadar mağlup durumda olan Fransa Cumhurbaşkanı Macron ise istifa etmek yerine parlamento görevden alarak erken seçime gitmeyi daha uygun buldu. Macron ve onun gibi düşünenlerin iddiası Avrupa Parlamentosu seçimlerinin ülke seçimlerini yansıtmadığı yönündeydi. Yani Avrupa Parlamentosu seçimlerinde yüksek oy alan aşırı uç siyasetçiler parlamento ya da başkanlık seçimleri söz konusu olduğunda hezimete uğramaktan kurtulamayacaklardı. Ancak ilk turu 30 Haziran'da yapılan Fransa parlamento seçimleri bu düşünceyi boşa çıkararak Avrupa'da siyasetin cazibe merkezinin "aşırı sağa" doğru kaydığını gösterir şekilde tecelli etti. Bu durumu seçimlerden önce doğru şekilde okuyan ve Le Pen'in partisi ile ittifak kurmak istediğini söyleyen muhafazakâr eğilimli Cumhuriyetçi Parti'nin lideri Eric Ciotti bu talebi sebebiyle partisinden ihraç edilmişti. İhraç kararını tanımayan Ciotti, kendisini genel merkeze kilitleyerek muhaliflerine dirense de sonucu değiştiremedi. Ülkede seçim kazanmak ya da parlamento çoğunluğunu almak için "aşırı sağ" ile ittifak talep edilmesi diğer partiler tarafından siyasi ahlaksızlık ya da ahlak yoksunluğu olarak değerlendiriliyor ve kesinlikle kabul edilmiyor.

Eğer 7 Temmuz'daki ikinci turda da sonuçlar aynı istikamette olursa Macron aldığı erken seçim kararıyla hem kendi sonunu hazırlamış hem de ülkeye "aşırı sağcı" bir başbakan hediye etmiş olacak. Ve daha da ötesi, Fransa'da başlayan bu dalga hızla diğer Avrupa ülkelerine de sıçrayacak ve Avrupa Parlamentosu seçimlerinde galibiyetlerini ilan eden partiler hükümetlere yapmış oldukları erken seçim çağrılarını baskı şekline dönüştürecek. Üstüne kasım ayında Amerika Birleşik Devletleri'nde Trump'ın yeniden başkanlık koltuğuna oturması da eklenirse senaryonun son sahnesi de tamamlanmış olacak.

Aşırı Sağ Parlamentoları da Kazanırsa

Peki, ne oldu da Avrupa Parlamentosu seçimlerinde “aşırı sağ” böyle bir ivme yakaladı ve seçimlerin kazanımı haline geldi? Sanırım bu soruya en somut cevabı seçimlerde güç kaybetse de sonuçlardan memnun olan Macaristan Başbakanı Victor Orban verdi. Orban, seçimlerin ardından X sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında seçimlerin sonucunu Brüksel’e sembolik bir telgrafla bildirdi ve “göçü durdur, savaşı durdur, cinsiyeti durdur, Soros’u durdur, Brüksel’i durdur” şeklinde bir paylaşımında bulundu.

Orban’ın telgrafından hareketle denilebilir ki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy kullanan Avrupa Birliği vatandaşları Brüksel’in düzensiz ve kontrol edilemeyen göçmen politikasından son derece rahatsız olduğu gibi ülkelerindeki kriz boyutuna ulaşan ekonomik daralmaların faturasını da kesecek bir yer arıyor. Ukrayna-Rusya arasında olmaktan çıkıp Avrupa-Rusya savaşı haline gelen savaş sebebiyle de Avrupa Birliği’nin politikasını eleştiren “aşırı sağ” siyasetçiler, Rusya yanlısı tavırlarıyla mevcut durumun tam tersi bir söylem ortaya koyuyor. Avrupa Birliği’nin bu haliyle başarısız bir proje olduğunu ve Avrupalı Uluslar Federasyonu şeklinde yeniden kurulması gerektiğini söyleyen Almanya için Alternatif Partisi ile Fransa’da seçimin galibi olan Ulusal Birlik Partisi’nin Rusya ile olan yakınlığı da zaten herkesin malumu. Öyle ki Fransa Başbakanı Gabriel Attal, Ulusal Birlik’in lideri Le Pen’i “Putin’in askeri” olmakla itham etmiş, Le Pen’in Putin’i destekleyen açıklamalarını ve Rusya’nın Le Pen’in partisine sağladığı finansal desteği hatırlatmıştı. Kremlin ise Avrupa’daki “aşırı sağ” yükselişini Avrupa’daki eğilimlerin sandığa yansımaları şeklinde yorumlayarak memnuniyetini dile getirdi.

Yaşananlara ve muhtemel senaryolara bakılınca Avrupa’nın pek çok ülkesinde “aşırı sağ” partilerin Avrupa Parlamentosu seçimlerinde elde ettikleri başarıları ülke seçimlerinde de sürdürmesi bekleniyor. Böyle bir durum Avrupa’daki siyasi zeminin çok kısa bir süre içinde daha da sertleşmesine, merkezdeki partilerin seçmenin değişen tavrı karşısında kendi siyasetlerini revize ederek radikalleşme eğilimi göstermelerine ve Avrupa Birliği’nin mevcut yapısının yeniden tartışılmasına varana kadar pek çok önemli değişikliği beraberinde getirebilir. Avrupa siyaseti için ortaya koyduğumuz bu muhtemel senaryo ekonomik krizlerden kurtulma, istenmeyen yabancılardan arınma, cinsiyet-kimlik-inanç eksenindeki erozyonu durdurma gibi her ulus devletin kendini koruma içgüdüsünden öteye geçerek ırkçı ve saldırgan bir boyuta evrilme yoluna girmemeli bu konuda dünyadaki siyasi iklimin değişmesine kesinlikle müsaade edilmemelidir.

Osman Kepenek, "Fransa Seçimleri Avrupa Siyasetini Dönüştürür mü?"

<https://www.fikirtepedi.com/dis-politika/fransa-secimleri-avrupa-siyasetini-donusturur-mu/> (Yayın Tarihi: 2 Temmuz 2024).